

УДК 351

DOI <https://doi.org/10.32840/pdu.2021.1.40>**Я. Ю. Цимбаленко**

кандидат наук з державного управління, доцент,
доцент кафедри теорії та практики управління
факультету соціології і права
Національного технічного університету України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

ГЕНЕЗА СТАНОВЛЕННЯ ІНСТИТУТУ УПОВНОВАЖЕНИХ ОСІБ З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ

Публікація спрямована на розгляд та аналіз одного з багатьох державних механізмів запобігання та протидії корупції. Запобігання та протидія корупції в Україні набувають великого значення, оскільки модернізація державних механізмів потребує надсучасних підходів і нових можливостей для їх впровадження. Викликом сьогодення є основне завдання уникнення виявів корупції в діяльності посадових осіб органів державної влади, місцевого самоврядування та посадових осіб юридичних осіб публічного права, а також залучення до процесів запобігання та виявлення корупції представників громадськості на загальнонаціональному та локальному рівнях. Явище корупції впливає на вияви в усіх галузях економіки, державного управління на місцевого самоврядування. Корупція не може бути подолана ні напівзаходами або напіврішеннями. Винищення корупції є першочерговим завданням для забезпечення суверенітету держави та збереження її державності.

Робота містить аналіз розвитку інституту уповноважених осіб з питань запобігання та виявлення корупції в Україні. На прикладі розгляду генези розвитку інституту уповноважених осіб з питань запобігання та виявлення корупції було зроблено висновки щодо послідовності та покерованості запровадження управлінських механізмів у системі боротьби з корупцією. Також відслідковано непростий шлях становлення антикорупційної політики в частині залучення непрофесійних суб'єктів запобігання та виявлення корупції до контролю за діяльністю посадових осіб органів влади, місцевого самоврядування та юридичних осіб публічного права.

Саме досліджуючи генезу вдосконалення механізмів запобігання корупції, наприклад залучення представників громадськості та утворення інституту уповноважених осіб з питань запобігання та виявлення корупції на локальному рівні, було зроблено висновок про складний і повільний процес становлення інституту уповноважених осіб, а також про недосконалість антикорупційної законодавчої бази.

Шляхами вирішення проблеми, яка розглядається, є подальше визначення етапів розвитку антикорупційної стратегії та гармонізація антикорупційного законодавства з її вимогами та вимогами міжнародних стандартів, а також уникнення помилок у застосуванні прийомів, засобів і методів при виробленні та систематизації антикорупційного законодавства для забезпечення не тільки його досконалості, але і для його ефективного функціонування.

Ключові слова: корупція, уповноважені особи з питань запобігання та виявлення корупції, Національне агентство з питань запобігання корупції, боротьба з корупцією, підпорядкованість і підзвітність уповноважених осіб, повноваження, юридична техніка, нормативно-правові акти, етапи становлення, генеза.

Постановка проблеми. Проблему, яка висвітлюється в цьому дослідженні, є генеза становлення інституту уповноважених підрозділів (осіб) з питань запо-

бігання та виявлення корупції в органах влади, місцевого самоврядування та юридичних особах публічного права в Україні. Ці кроки спрямовані на боротьбу з корупцією та допущеними помилками при їх здійсненні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанню запобігання та протидії корупції в діяльності держави та суспільства загалом присвятили свої роботи науковці Ф.В. Абрамов, С.М. Баранов-Мохорт, М.Ю. Бездольний, Г.С. Буряк, М.Д. Данчук, Д.І. Йосифович, М.І. Мельник, Е.С. Молдован, Є.В. Невмержицький, І.С. Нуруллаєв, Т.П. Попченко, О.Я. Прохоренко, С.С. Серьогін, М.І. Флейчук, В.П. Чабан та інші.

Науковці детально розглядають теоретичні питання щодо розкриття феномену корупції та її виявів у різних галузях державного управління, проте нині бракує наукових досліджень, які стосуються саме прикладних механізмів державного управління для запобігання і протидії корупції. Ми розглядаємо новітній механізм у боротьбі з корупцією – інститут уповноважених підрозділів (осіб) з питань запобігання та виявлення корупції в органах влади та юридичних особах публічного права.

Мета статті. Головною метою цієї роботи є дослідження розвитку інституту уповноважених підрозділів (осіб) з питань запобігання та виявлення корупції на підприємствах, організаціях, установах і в органах влади в Україні та формування висновків з цього питання.

Виклад основного матеріалу. Протягом тривалого часу незалежна Україна робить кроки з подолання корупційних виявів у діяльності посадових осіб державної влади й місцевого самоврядування. У статті розглянуто вияви корупції в діяльності посадових осіб і зосереджено увагу на тому, що вияви корупції часто стосуються діяльності осіб, які наділені владними повноваженнями й правом розпоряджатися ресурсами та приймати рішення щодо подальшої долі цих ресурсів.

За даними Управління статистики України, в нашій державі налічується лише 7537 органів державної влади та 13 581 орган місцевого самоврядування. У кожному із зазначених органів влади і юридичних осіб публічного права є посадові особи, які потенційно можуть виступати суб'єктами зловживання наданими владними повноваженнями для отримання неправомірної вигоди – суб'єктами коруп-

ційних правопорушень. З метою боротьби з цим негативним явищем держава розробляє й втілює механізми запобігання та протидії корупції. Механізми державного управління в забезпеченні та реалізації антикорупційних заходів розглядаються не тільки як науковий інтерес, але і як дієвий метод забезпечення суверенітету держави, а також, як механізм її сталого розвитку.

Із моменту започаткування антикорупційних заходів на теренах України (Закон України «Про боротьбу з корупцією» від жовтня 1995 року) та аж до 2009 року законодавцем не приділялося належної уваги участі громадськості та її представників у реалізації антикорупційних заходів. Не існувало механізмів залучення до заходів попередження корупційних виявів працівників органів влади і юридичних осіб публічного права. Лише з прийняттям Закону «Про засади запобігання та протидії корупції» № 1506-VI від 11 червня 2009 року з'явилися засади регулювання участі громадськості в антикорупційних заходах. Нині, після 25 років від початку перших кроків України в боротьбі з корупцією, міжнародна спільнота й українське законодавство все більше залучають до процесів моніторингу й контролю за діяльністю посадових осіб, а за їхнім майновим станом – громадськість і громадські організації.

У процесі розвитку антикорупційної політики України виникає все більше механізмів запобігання, виявлення і подолання корупції: вдосконалюється нормативна база, розширюється коло залучених до антикорупційних заходів осіб, відбувається їх професіоналізація, підвищується рівень прозорості та доступності інформації про діяльність, доходи й зобов'язання фінансового характеру осіб, уповноважених на виконання функцій держави, уточнюються та конкретизуються вимоги до заповнення декларацій такими особами.

Велике значення у боротьбі з корупцією та її виявами відіграє участь і залучення до такої участі широкого кола учасників. Чільне місце у боротьбі з корупцією займають спеціально уповноважені органи виконавчої влади, проте протя-

гом тривалого часу органи, які уповноважені державою на заходи з виявлення і подолання корупційних виявів, не мали своїх «помічників» на місцях, тобто в законодавстві України не було визначено осіб, які беруть участь у заходах із запобігання і виявлення корупції в органах державної влади та юридичних особах публічного права.

До 2011 року не існувало законодавчого регулювання щодо можливості залучення до антикорупційних заходів осіб, які не є спеціальними суб'єктами протидії корупції за професійною ознакою і які не належать до правоохоронних і правозахисних органів. Новітнім механізмом антикорупційного законодавства держави стає прийняття Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції» № 3206-VI від 07 квітня 2011 року, який спричинив введення в антикорупційне законодавство поняття «уповноважені підрозділи».

Уповноважені підрозділи – це уповноважені підрозділи (особи) з питань запобігання та виявлення корупції, які утворюються (визначаються) в державних органах, органах влади Автономної Республіки Крим, їхніх апаратах, органах місцевого самоврядування та юридичних особах публічного права за рішенням керівника органу або юридичної особи публічного права в порядку, визначеному законодавством [2]. Водночас визначено коло суб'єктів, які беруть участь у запобіганні, виявленні, а в установлених законом випадках – у здійсненні заходів щодо припинення корупційних правопорушень, відновленні порушених прав чи інтересів фізичних і юридичних осіб, інтересів держави, а також в інформаційному й науково-дослідному забезпеченні здійснення заходів щодо запобігання та протидії корупції.

У міжнародному співробітництві у визначеній сфері це:

- 1) уповноважені підрозділи органів державної влади;
- 2) місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування;
- 3) підприємства, установи, організації незалежно від підпорядкованості й форми власності, їх посадові та службові особи, а

також громадяни, об'єднання громадян за їх згодою [2].

Таке нововведення стає новим етапом розвитку антикорупційного законодавства й дає старт для розвитку антикорупційних заходів, спрямованих на поглиблення процесу запобігання корупції та його актуалізації на локальному рівні. Введено в обіг поняття «уповноважений підрозділ», «уповноважені підрозділи органів державної влади» та «суб'єкти, які беруть участь у запобіганні, виявленні корупції».

На початковому етапі Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реалізації державної антикорупційної політики» № 224-VII від 14.05.2013 визначається, що з метою забезпечення відкритості та прозорості діяльності осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, уповноваженими підрозділами проводиться:

- 1) перевірка фактів своєчасності подання декларацій;
- 2) перевірка декларацій на наявність конфлікту інтересів;
- 3) логічний та арифметичний контроль декларацій [2].

Постановою Кабінету Міністрів України від 4 грудня 2013 року № 949 затверджено Положення про Урядового уповноваженого з питань антикорупційної політики, який є посадовою особою, на яку покладається виконання завдань щодо формування та забезпечення реалізації державної антикорупційної політики в органах виконавчої влади. Це також стало одним із важливих елементів формування антикорупційної політики держави, але не інструментом для поглиблення діяльності і запобігання корупційних виявів на локальному рівні.

Важливо зазначити, що механізмів, рекомендацій або будь-якого нормативно-правового підґрунтя діяльності уповноважених підрозділів, кола їхніх повноважень законодавством України не передбачалося аж до 2013 року. Кабінет Міністрів України для подолання такого правового розриву й забезпечення створення ефективних механізмів діяльності уповноважених підрозділів (осіб) приймає Постанову № 706 від 04 вересня 2013 року

«Про питання запобігання та виявлення корупції» (далі – Постанова 706), якою затверджує Типове положення про уповноважений підрозділ (особу) з питань запобігання та виявлення корупції.

Постанова 706 визначала статус уповноважених підрозділів (осіб), процес утворення, діяльності й коло повноважень, але не давала відповіді на питання щодо структури підпорядкування та звітності таких осіб, конкретизації функцій, завдань і обов'язків уповноважених осіб, координації й контролю зі сторони професійних уповноважених суб'єктів протидії корупції, а також їх відповідальності.

Крім того, в Антикорупційній стратегії України на 2014-2017 роки увагу акцентовано на подальшому розвитку системи антикорупційної діяльності й зазначено, що саме уповноважені підрозділи наділені не притаманними їм специфічними компетентностями: «В Україні ухвалено низку законодавчих актів, які регулюють етичні стандарти поведінки службовців, зокрема Закон України «Про правила етичної поведінки» та галузеві кодекси етичної поведінки. Однак фактично не створена інституційна інфраструктура забезпечення дотримання таких стандартів, а відповідні функції частково виконують уповноважені підрозділи з питань виявлення і запобігання корупції та кадрові підрозділи, що не відповідає міжнародним стандартам. Не визначено також орган влади, відповідальний за моніторинг впровадження етичних стандартів поведінки публічних службовців і вироблення відповідної державної політики» [6].

Наступним кроком розвитку антикорупційної політики держави й втілення напрямів реалізації Антикорупційної стратегії України на 2014-2017 роки є прийняття Закону України «Про запобігання корупції» від 14 жовтня 2014 року (далі – Закон № 1700, який введено в дію із 26 квітня 2015 року). Ним створено центральний орган виконавчої влади України зі спеціальним статусом, який забезпечує формування та реалізує державну антикорупційну політику, – Національне агентство з питань запобігання корупції (далі – НАЗК). Особливої уваги заслуговує той факт, що в тексті Закону № 1700 до

2019 року були відсутні згадки про уповноважені підрозділи (осіб), тобто відсутня законодавча легалізація таких уповноважених підрозділів (осіб) і визначення їх правового статусу.

Із метою дієвого впровадження превентивних інструментів запобігання корупції та на виконання абзацу четвертого підпункту «б» підпункту 2 пункту 1 розділу I «Завдань і заходів з виконання Державної програми щодо реалізації засад державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційної стратегії) на 2015-2017 роки», на виконання поставлених перед НАЗК завдань, а також для виправлення прогалин у забезпеченні функціонування системи запобігання корупції на локальному рівні НАЗК розробило Методичні рекомендації щодо діяльності уповноважених підрозділів (уповноважених осіб) з питань запобігання та виявлення корупції (далі – Методичні рекомендації).

Методичні рекомендації розроблені відповідно до положень Закону України «Про запобігання корупції», Закону України «Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014-2017 роки», Стратегії сталого розвитку «Україна-2020», схваленої Указом Президента України від 12 січня 2015 року № 5/2015, та постанови Кабінету Міністрів України «Питання запобігання та виявлення корупції» від 04 вересня 2013 року № 706.

Методичні рекомендації створені для застосування під час діяльності керівників, працівників уповноважених підрозділів і уповноваженими особами з питань запобігання та виявлення корупції у державних органах і юридичних особах публічного права [8]. Як зазначається в самих Методичних рекомендаціях, «методичні рекомендації мають інформаційно-роз'яснювальний характер і не встановлюють правових норм» [8].

Методичні рекомендації розкривають значну частину питань функціонування уповноважених осіб, а саме: порядок утворення, визначення організаційного статусу, створення керівниками установ, організацій та підприємств умов для роботи уповноважених підрозділів; критерії щодо визначення штатної чисель-

ності уповноваженого підрозділу й кваліфікаційні вимоги до його працівників; основні завдання, повноваження та права уповноважених підрозділів; перелік організаційних заходів із підготовки, забезпечення й контролю за здійсненням заходів щодо запобігання корупції; взаємодія уповноважених підрозділів із громадськістю; надання методичної, консультаційної допомоги й проведення роз'яснювальної роботи з питань дотримання вимог антикорупційного законодавства, а також здійснення контролю за дотриманням антикорупційного законодавства та підготовка, затвердження й моніторинг виконання антикорупційних програм.

Основним недоліком Методичних рекомендацій стала їх диспозитивність та інформаційно-роз'яснювальний характер, адже більшість функцій і завдань уповноваженої особи передбачають заходи з дієвого попередження й контролю, а також обов'язковість виконання працівниками відповідних органів влади та юридичних осіб вимог працівників уповноважених підрозділів або уповноважених осіб.

Рекомендаційно-інформаційний характер Методичних рекомендацій надав тимчасове спрямування й загальні вимоги до правил роботи уповноважених підрозділів (осіб), але не надавав законної сили закладеним у Методичних рекомендаціях приписам.

Під час роботи в уповноважених підрозділах (осіб) виникали певні труднощі щодо реалізації покладених на них обов'язків. Утворення уповноваженого підрозділу (особи) покладало на призначених осіб повноваження щодо запобігання й протидії корупції і не давало законно обґрунтованих підстав для виконання особами, до яких звернута вимога, запитів уповноважених підрозділів (осіб). Виключною компетенцією уповноважених підрозділів (осіб) було надання консультацій і просвітницька робота. Таким чином, уповноважені підрозділи (особи) не могли виконувати роль дієвих «помічників» у питанні запобігання й виявлення корупції на локальному рівні.

Для здійснення заходів щодо посилення ролі й актуалізації діяльності уповноважених осіб НАЗК видає Наказ від

17.03.2020 № 102/20 «Про затвердження Типового положення про уповноважений підрозділ (уповноважену особу) з питань запобігання та виявлення корупції» (далі – Наказ № 102/20). Метою Наказу № 102/20 є забезпечення виконання загальнодержавної політики в частині вибудови системи запобігання корупції на кожному підприємстві, організації й установі та органі державної влади, що включає структурування підпорядкування, звітності й забезпечення функціонування інституту уповноважених підрозділів (осіб). «Державні антикорупційні уповноважені – це працівники «де-факто» усіх державних інституцій (від вищих і центральних органів публічної влади до підприємств, установ та організацій, що належать до сфери управління державного органу), які призначаються / визначаються у їхній структурі для організації та здійснення заходів із запобігання та виявлення корупції» [11].

Цим документом закладено підвалини й правові засади діяльності уповноважених підрозділів (осіб). Діяльність уповноважених підрозділів (осіб) отримує професійне спрямування й більшу конкретизацію повноважень, встановлюється обов'язкова вимога до створення (визначення) уповноважених підрозділів у формі структурного підрозділу або уповноваженої особи в органах влади і юридичних особах публічного права, визначено основні завдання, права та обов'язки, підзвітність і підконтрольність, а також отримала початок і розвиток система функціонування служби уповноважених підрозділів (осіб). До основних завдань уповноважених підрозділів (осіб) вперше за історію існування антикорупційної політики держави включається управлінський складник діяльності, а саме: розроблення (планування), організація і контроль за проведенням заходів із запобігання корупції; організація роботи з оцінки корупційних ризиків.

Потребувала удосконалення й термінологія щодо діяльності уповноважених підрозділів (осіб). Так, у Законі «Про запобігання корупції» у первинній його редакції, чинній і дотепер, використовується у статтях 62, 63 Закону № 1700 такий термін – «особа, відповідальна за реалізацію

антикорупційної програми» з офіційним легальним скороченням «Уповноважений». Це створювало неоднозначність у розумінні й застосуванні на практиці норм щодо уповноваженого підрозділу (особи) та уповноваженого на реалізацію антикорупційної програми.

Закон «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення ефективності інституційного механізму запобігання корупції» від 02 жовтня 2019 року № 140-IX Закон № 1700 доповнено новою статтею 13-1, якою визначено правовий статус уповноважених підрозділів (уповноважених осіб) з питань запобігання й виявлення корупції. Цією статтею передбачено, що такі підрозділи (особи) утворюються (визначаються) на підприємствах, в установах і організаціях, що належать до сфери управління державного органу (крім юридичних осіб, у яких відповідно до цього Закону затверджуються антикорупційні програми).

Визначено основні завдання відповідних підрозділів (осіб). Також повноваження уповноважених підрозділів (уповноважених осіб) з питань запобігання й виявлення корупції в частині їх повноважень щодо захисту прав викричачів визначено у статті 53-9 Закону № 1700, якою Закон доповнено згідно із Законом України «Про внесення змін до Закону України «Про запобігання корупції» щодо викричачів корупції» № 198-IX від 17.10.2019. Повноваження в частині контролю декларацій, поданих особами, які за посадами, що вони займають, належать до кадрового складу розвідувальних органів України та/або займають посади, перебування на яких пов'язане з державною таємницею у зв'язку з безпосереднім здійсненням такими особами оперативно-розшукової, контррозвідувальної, розвідувальної діяльності визначено в новій частині 5 статті 48, якою Закон доповнено згідно з Законом «Про розвідку» № 912-IX від 17.09.2020.

Термін «Уповноважений» продовжує використовуватися у статті 62, 63 Закону № 1700, тобто термінологічна неузгодженість законодавчих норм залишається. Тому необхідно розглянути можливість при внесенні змін до Закону № 1700 у

статті 62, 63 Закону № 1700 слово «Уповноважений» в усіх відмінках замінити на слово «Відповідальний» у відповідних відмінках. Отже, з 2019 року розпочався новий етап розвитку інституту уповноважених підрозділів (осіб) – етап врегулювання їх правового статусу на законодавчому рівні.

Висновки і пропозиції.

1. Загальні особливості боротьби з корупцією та методи усунення цього негативного явища передбачають існування й ефективне функціонування інституту уповноважених підрозділів (осіб) з питань запобігання та виявлення корупції. Ці підрозділи (особи) є організаційним механізмом для здійснення внутрішнього комплаєнсу за додержанням антикорупційних норм і стандартів в органах державної влади, юридичних особах публічного права.

Одним із головних складників ефективного функціонування системи запобігання корупції є включення кожного уповноваженого підрозділу (особи) до загальнодержавного механізму боротьби з корупцією, що передбачає чітку взаємодію держави з уповноваженими підрозділами (особами), побудову професійного й незалежного інституту суб'єктів запобігання та виявлення корупції, визначення меж їх відповідальності.

2. Розвиток інституту уповноважених підрозділів (осіб) характеризується такою періодизацією:

до 2011 року – відсутність інституту уповноваженого підрозділу (особи), здійснення відповідних повноважень працівниками кадрових підрозділів та іншими особами;

2011-2015 роки – передбачення інституту уповноваженого підрозділу (особи) Законом України «Про засади запобігання і протидії корупції» № 3206-VI від 07 квітня 2011 року, затвердження постановою Кабінету Міністрів України від 04 вересня 2013 року № 706 Типового положення про уповноважений підрозділ (особу) з питань запобігання та виявлення корупції;

2015-2019 роки – відсутність інституту уповноваженого підрозділу (особи) на законодавчому рівні, регламентація діяльності уповноваженого підрозділу (особи) на підставі чинного Типового положення

про уповноважений підрозділ (особу) з питань запобігання та виявлення корупції, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 04 вересня 2013 року № 706, а також передбачення в тексті резолютивної частини самої зазначеної постанови обов'язку утворення уповноважених підрозділів (осіб) та наявність інституту, уповноваженого за реалізацію антикорупційної програми;

з 2019 року й до сьогодні – передбачення інституту уповноваженого підрозділу (особи) на законодавчому рівні, наявність термінологічної неузгодженості поняття уповноваженого підрозділу (особи) й уповноваженого на реалізацію антикорупційної програми. Відповідно до проведеного дослідження необхідним є внесення змін до Закону № 1700, а саме пропонується у статті 62, 63 Закону слово «Уповноважений» в усіх відмінках замінити на слово «Відповідальний» у відповідних відмінках.

Список використаної літератури:

1. Про боротьбу з корупцією : Закон України від 05 жовтня 1995 року № 356/95-ВР. Відомості Верховної Ради України від 22.08.1995 № 34.
2. Про засади запобігання і протидії корупції : Закон України від 07 квітня 2011 року № 3206-VI. Голос України від 15.06.2011 № 107.
3. Про Концепцію подолання корупції в Україні «На шляху до доброчесності» : Указ Президента від 11 вересня 2006 року № 742/2006. Урядовий кур'єр від 20 вересня 2006 року № 175.
4. Про схвалення Зasad антикорупційної політики : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 08 грудня 2009 року № 1688-р.
5. Про Національну антикорупційну стратегію на 2011-2015 роки : Указ Президента. м. Київ, 21 жовтня 2011 року № 1001/2011. Урядовий кур'єр від 27.10.2011 № 199.
6. Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014-2017 роки : Закон України від 14 жовтня 2014 року № 1699-VII. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 46, ст. 2047.
7. Про затвердження Державної програми реалізації засад антикорупційної політики в Україні (Антикорупційної стратегії) на 2015-2017 роки : Постанова КМУ від 29 квітня 2015 року № 265. Урядовий кур'єр. № 83.
8. Методичні рекомендації щодо діяльності уповноважених підрозділів (уповноважених осіб) з питань запобігання та виявлення корупції : Рішення Національного агентства з питань запобігання корупції від 13 липня 2017 року № 317. <https://wiki.nazk.gov.ua/category/organizatsiya-roboty-upovnovazhenyh/metodychni-rekomendatsiyi-shhodo-diyalnosti-upovnovazhenyh-pidrozdiliv-upovnovazhenyh-osib-z-pytanzapobigannya-ta-vyyavlennya-koruptsiyi/>.
9. Про запобігання корупції : Закон України від 14 жовтня 2014 року № 1700-VII. Відомості Верховної Ради, 2014, № 49, ст. 2056.
10. Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції «РЕАЛІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ У МІЖНАРОДНОМУ ВИМІРІ». Електронний ресурс. Режим доступу: <https://www.naia.kiev.ua/pravova-prosvita/osnovi-antikorupciynogo-zakonodavstva-ukrayini/naukovi-statti-ta-tezi-z-antikorupciynoyi-tematiki/rekomendatsiyi-iv-mizhnarodnoyi-naukovo-praktichnoyi-konferenciyi.pdf>.
11. Концепція навчання уповноважених осіб та працівників уповноважених підрозділів : Концепція НАЗК. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://nazk.gov.ua/wp-content/uploads/2020/09/KONTSEPTSIYA-NAVCHANNYA-AKUPOVNOVAZHENYH.pdf>.
12. Про затвердження Типового положення про уповноважений підрозділ (уповноважену особу) з питань запобігання та виявлення корупції : Наказ НАЗК від 17 березня 2020 року № 102/20. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0361-20#Text>.
13. Про питання запобігання та виявлення корупції : Постанова КМУ № 706 від 04 вересня 2013 року. Урядовий кур'єр № 180 від 03 жовтня 2013 року.
14. Про затвердження Положення про Урядового уповноваженого з питань антикорупційної політики : Постанова КМУ № 949 від 04 грудня 2013 року. Урядовий кур'єр, 10 січня 2014 року № 4.
15. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення ефективності інституційного механізму запобігання корупції : Закон № 140-IX від 02 жовтня 2019 року. Голос України від 17.10.2019 № 198.

Tsybalenko Ya. The origin of authorized person for corruption prevention and detection institute establishing in Ukraine

The publication is aimed at reviewing and analyzing one of the many government mechanisms for preventing and combating corruption. Preventing and combating corruption in Ukraine is becoming increasingly important, as modernization of the state mechanisms requires up-to-date approaches and new opportunities for their implementation. Today's challenge is to avoid corruption in the activities of officials of public authorities, local governments, and officials of legal entities under public law, as well as to involve members of the public in the processes of preventing and detecting corruption at the national and local levels. The phenomenon of corruption, today, has its impact and manifestations in all sectors of the economy, public administration and local government. Corruption cannot be overcome by semi-measures or semi-solutions. Eradicating corruption is a priority to ensure the sovereignty of the state and preserve its statehood.

The work contains an analysis of the development of the institution of authorized representatives for corruption prevention and detection in Ukraine. On the example of considering the genesis of the development of the institution of authorized representatives for corruption prevention and detection, conclusions were made on the sequence and step-by-step implementation of management mechanisms in the anti-corruption system. Also, the difficult way of anti-corruption policy formation in terms of involvement of non-professional subjects of prevention and detection of corruption to control the activities of officials of local authorities, local governments, and legal entities under public law.

Researching the genesis of improving anti-corruption mechanisms, such as involving members of the public and establishing an institution of ombudsmen to prevent and detect corruption at the local level, allowed us to make a conclusion about the complex and slow process of establishing an institution of authorized representatives and the imperfection of anti-corruption legislation.

Ways to solve the problem under consideration are the further definition of stages of anti-corruption strategy development and harmonization of anti-corruption legislation with its requirements and requirements of international standards, as well as avoidance of mistakes in the application of techniques, means and methods in development and systematization of anti-corruption legislation but also for its effective functioning.

Keywords: *corruption, authorized representatives for corruption prevention and detection, National Agency for Prevention of Corruption, fight against corruption, subordination and accountability of authorized representatives, powers, legal techniques, regulations, stages of formation, genesis.*